

Uvod - Informacija o kretanju dospelih neizvršenih osnova za plaćanje poslovnih subjekata i potrošača temelji se na podacima iz sustava ovrhe na novčanim sredstvima, koju Financijska agencija provodi temeljem zakonskih ovlasti. Od 2002. do 31.12.2010. godine, Fina je prikupljala podatke isključivo za poslovne subjekte temeljem Upute o prikupljanju i objedinjavanju podataka o nepodmirenim obvezama poslovnih subjekata, na način da su banke navedene podatke, izvještajnog i statističkog karaktera, dostavljale Fini, koja ih je objedinjavala i izrađivala informacije. Od 1. siječnja 2011. godine počela je primjena novog sustava provedbe ovrhe na novčanim sredstvima koji je uređen Zakonom o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 2/20, 46/20, 47/20, 83/20, 133/20) i Pravilnikom o načinu i postupku provedbe ovrhe na novčanim sredstvima (NN 71/18, 46/22), a od 1. listopada 2012. godine stupio je na snagu Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (NN 108/12, 144/12, 81/13, 112/13, 71/15, 78/15, 114/22), kojim je bio propisan postupak predstečajne nagodbe nad pravnom osobom i nad dužnikom pojedincem (trgovac pojedinac i obrtnik).¹

Temeljem navedenih propisa stvoreni su preduvjeti za bržu naplatu i smanjenje troškova postupka ovrhe na novčanim sredstvima, jer je postupak ovrhe na novčanim sredstvima tehnološki unaprijeđen. Uveden je jedinstven postupak, metodologija i redosljed u izvršenju osnova za plaćanje te jedinstveni obračun zateznih kamata i jedinstven sustav izvještavanja temeljen na izvornoj dokumentaciji. Sve navedeno sustav čini transparentnim, efikasnim, ažurnim i donosi ujednačenost u primjeni propisa. Provođenje ovrha na svim kunkskim i deviznim računima ovršenika, u svim bankama, prema OIB-u ovršenika i bez njegove suglasnosti, čini sustav djelotvornim, što pokazuju i podaci prezentirani u informaciji.

Kao jedna od mjera rješavanja problema potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje više od 360 dana donesen je Zakon o otpisu dugova fizičkim osobama (NN 62/18) koji je stupio na snagu 21. srpnja 2018. godine. Fina je sukladno navedenom Zakonu izvršila odgovarajuće postupke prestanka postupanja po osnovama za plaćanje za ovršenike i tražbine koji ispunjavaju zakonske uvjete.

Sukladno odredbi čl. 33. st. 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 2/20, 46/20, 47/20, 83/20, 133/20), automatizmom se prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje koje su bile evidentirane u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje na teret ovršenika fizičke osobe, a koje se nisu naplatile u cijelosti u roku od 3 godine od datuma primitka u Finu i po kojima nije bilo nikakvih naplata posljednjih šest mjeseci. Po toj se osnovi djelomično ili u cijelosti prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje za 225.322 ovršenika.

NEIZVRŠENE OSNOVE ZA PLAĆANJE – STANJE 31. SRPNJA 2023. GODINE

Prema odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (dalje: Zakon), Fina provodi ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika, poslovnih subjekata i potrošača. Sukladno Zakonu, pod pojmom „poslovni subjekt“ podrazumijeva se pravna osoba, fizička osoba koja obavlja registriranu gospodarsku djelatnost i fizička osoba koja se bavi slobodnim zanimanjem, a pod pojmom „potrošač“ podrazumijeva se fizička osoba koja ne obavlja registriranu gospodarsku djelatnost i koja se ne bavi slobodnim zanimanjem.

Zbog neizvršenih osnova za plaćanje 31. srpnja 2023. godine u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje evidentirano je 14.047 poslovnih subjekata, što je za 325 poslovnih subjekata ili 2,4% više u odnosu na lipanj 2023. g. i 131 poslovni subjekt ili 0,9% manje u odnosu na srpanj 2022. godine (tablica 1).

Tablica 1. Evidentirane dospjele neizvršene osnove za plaćanje u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje na teret ovršenika **POSLOVNIH SUBJEKATA** Iznosi u eurima

Stanje	Poslovni subjekti	Broj	Glavnica	Kamata	Ukupno
31.07.2023.	Pravne osobe	6.240	446.510.384	100.212.314	546.722.699
31.07.2023.	Fizičke osobe/registirana djelat.	7.807	156.569.983	51.800.300	208.370.283
31.07.2023.	Poslovni subjekti – ukupno	14.047	603.080.368	152.012.614	755.092.982

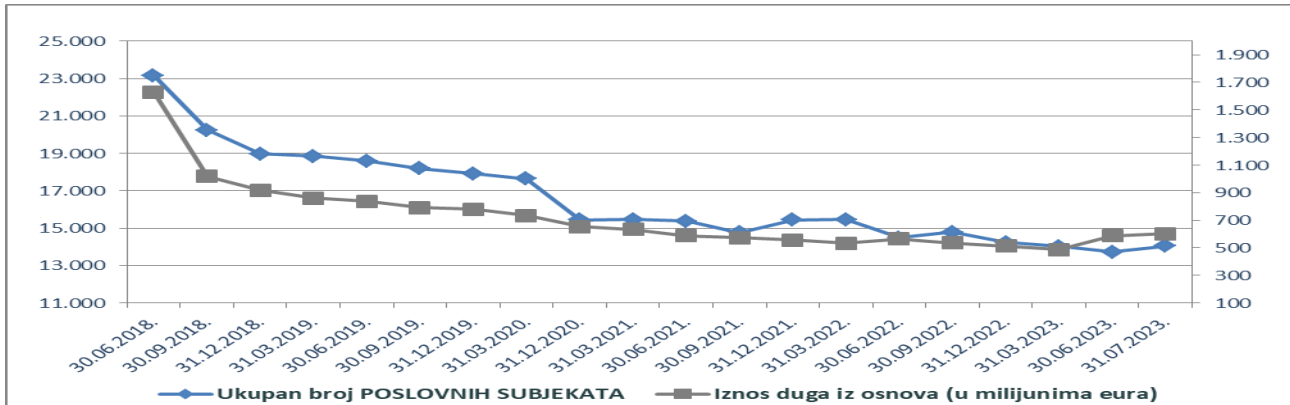
Izvor: Financijska agencija – obrađeni podaci iz Očevidnika o redosljedu osnova za plaćanje

Ukupan iznos neizvršenih osnova za plaćanje poslovnih subjekata, evidentiran u Očevidniku o redosljedu osnova za plaćanje, iznosio je 603,1 milijun eura (glavnica), što je za 15,8 milijuna eura (2,7%) više u odnosu na lipanj 2023. godine, a 33,5 milijuna eura (5,9%) više u odnosu na srpanj 2022. g. Kamate su iznosile 152 milijuna eura (tablica 1).

Od 14.047 poslovnih subjekata koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje, 6.240 je pravnih osoba (44,4%), na koje se odnosi 446,5 milijuna eura ili 74% iznosa ukupnih neizvršenih osnova. Preostalih 7.807 su fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost, a njihov dug iznosi 156,6 milijuna eura.

U odnosu na stanje u lipnju 2023. godine, broj pravnih osoba koje nisu podmirile dospjele osnove za plaćanje veći je za 4,6%, a iznos neizvršenih osnova za 3,5%. Ukupan broj fizičkih osoba veći je za 0,7%, a iznos njihovih neizvršenih osnova za 0,4%.

¹ Postupci predstečajne nagodbe pokrenuti na temelju Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

Grafikon 1. Broj poslovnih subjekata koji imaju dospjele neizvršene osnove za plaćanje evidentirane u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje i iznos njihova duga tijekom 2018., 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023. godine

Izvor: Fina

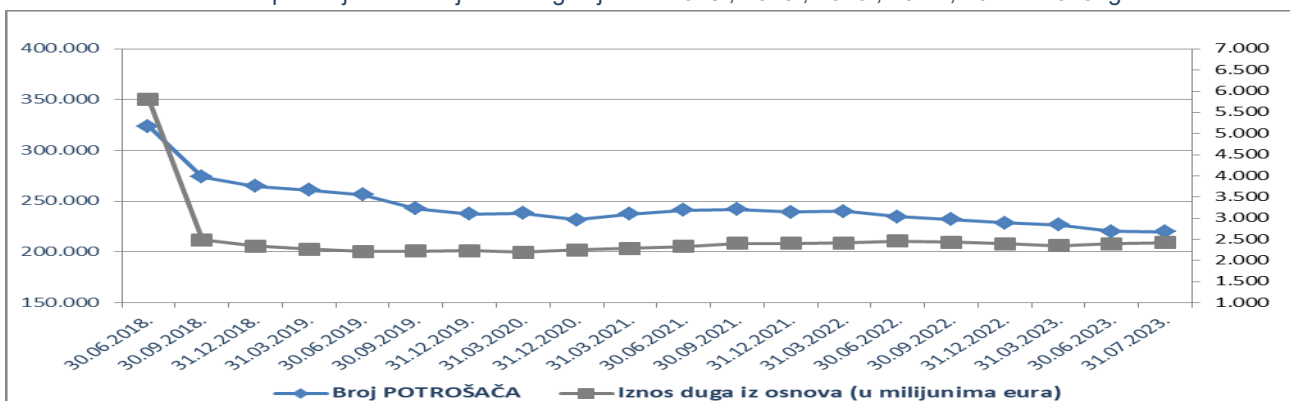
Zbog neizvršenih osnova za plaćanje, 31. srpnja 2023. g., u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje evidentirano je 219.918 potrošača, što je za 0,2% manje nego u prethodnom mjesecu, a 5,7% manje nego prije godinu dana. Dug potrošača iz osnova evidentiranih u Očevidniku o redosljedu osnova za plaćanje, iznosio je 2,42 milijarde eura (glavnica), što je za 1,1% više u odnosu na lipanj 2023., a 1,7% manje u odnosu na srpanj 2022. godine. Kamate su iznosile 0,88 milijardi eura (tablica 2.).

Tablica 2. Evidentirane dospjele neizvršene osnove za plaćanje u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje na teret ovršenika **POTROŠAČA** Iznosi u eurima

Stanje	Broj potrošača	Glavnica	Kamata	Ukupno
31.07.2022.	233.237	2.459.972.857	878.913.884	3.338.886.741
31.12.2022.	228.722	2.392.911.768	865.197.592	3.258.109.359
30.06.2023.	220.344	2.391.053.682	862.572.688	3.253.626.370
31.07.2023.	219.918	2.418.504.418	881.171.434	3.299.675.851

Izvor: Financijska agencija – obrađeni podaci iz Očevidnika o redosljedu osnova za plaćanje

Najveći dio duga, u iznosu od 0,68 milijardi eura (bez kamata), odnosio se na dug potrošača prema bankama kao vjerovnicima, a prema svim financijskim institucijama, dug je iznosio 0,78 milijardi eura.

Grafikon 2. Broj potrošača koji imaju dospjele neizvršene osnove za plaćanje evidentirane u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje i iznos njihova duga tijekom 2018., 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023. godine

Izvor: Fina

Fiksni tečaj konverzije: 1 EUR = 7,53450 HRK

[Info.BIZ](#) servis pruža uvid u informacije o uspješnosti poslovanja i financijskom položaju svih poslovnih subjekata te o poslovnoj okolini u kojoj oni djeluju. Najveća je i najvažnija baza poslovnih informacija za više od **830.000 poslovnih subjekata iz više od 30 izvora**. Omogućuje jednostavnije, brže i sigurnije donošenje poslovnih odluka, sustavno praćenje klijenata, olakšava izradu poslovnih analiza te praćenje trendova i prepoznavanje potencijala na tržištu.

Ako ste zainteresirani i želite ugovoriti uslugu ili kupiti veći broj paketa: prodaja@fina.hr

Ako trebate korisničku podršku: 0800 0080, info@fina.hr

